

Od antycznego polis do miast globalnych

Miasto w oglądzie socjologicznym

Marek S. Szczepański

Barbara Kozielska

Cele i struktura wystąpienia

- Miasto widziane poprzez pryzmat ujęć paradygmatycznych oraz aktorów miejskich
- Trudność generalizacji: wielobarwność miasta i jego wielowymiarowość:
Zbigniew Herbert i Jean Baudrillard

Cele i struktura wystąpienia

Miasto jest piękną, skończoną i ukształtowaną,
a przy tym wielobarwną kompozycją

Zbigniew Herbert

Miasta staną się jeszcze bardziej rozległe i
zupełnie pozbawione miejskiego charakteru
(...) nie będą już miały imienia

Jean Baudrillard

Lewiatan i spadkobiercy Parka

- **Szkoła Chicagowska:**

 - Robert Ezra Park – pojęcie „ekologia społeczna”

 - Ernest W. Burgess – model stref koncentrycznych

- **Szkoła neoekologiczna:**

 - Louisa Wirtha – miasto jako relacja między liczbą ludności – gęstością zaludnienia – zróżnicowaniem społecznym

Lewiatan i spadkobiercy Parka

- **Szkoła kulturalistyczna:**

Florian Znaniecki – badanie miasta ze współczynnikiem humanistycznym

- **Szkoły konwencjonalne**

Gideon Sjoberg – analizowanie miasta jako etykietowanie za pomocą korelatów strukturalnych

Makrosocjologia miasta

„opowiadanie tego, co się dzieje na scenie miejskiej”

„wyjaśnianie, jak się to dzieje”

Makrosocjologia miasta

Francuskie źródła nurtu

- Henri Lefebvre
- Manuel Castells

Amerykańska recepcja

- David Harvey
- Manuel Castells
- Ekonomia polityczna miasta

Perspektywa ekonomii politycznej

- Kluczowe czynniki rozwoju miasta: warunki ekonomiczne oraz konkurencja rynkowa
- Podejścia badawcze
 - konflikt klasowy,
 - akumulacja kapitału,
 - machina wzrostu,
 - reżim miejski

Perspektywa globalna w socjologii miasta

Koncepcja miasta globalnego (global city) Saskia Sassen

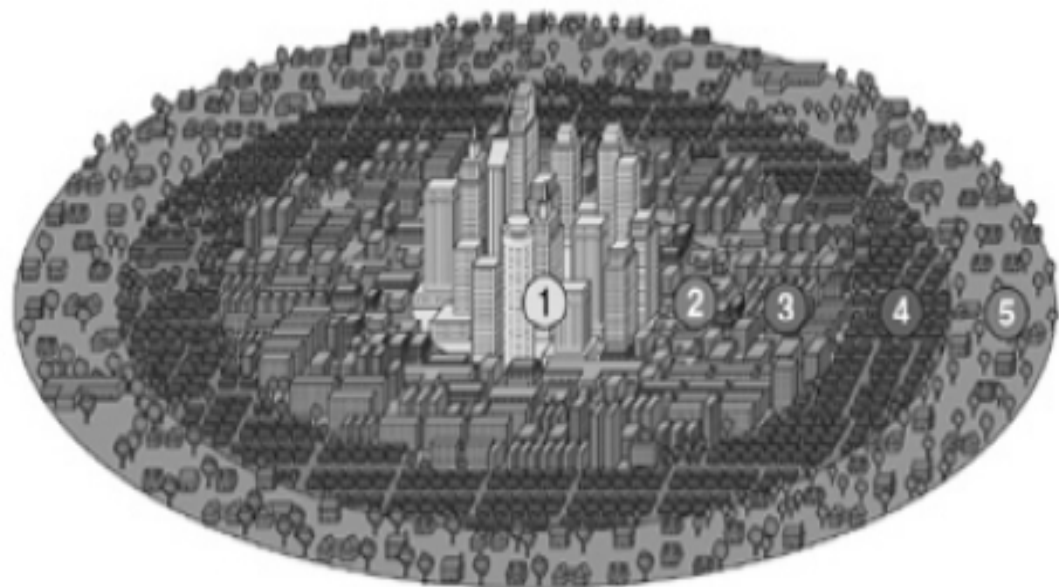

- centrum finansów i bankowości
- centrum decyzyjne w strukturze światowej gospodarki
- centrum nowoczesnych usług okołobiznesowych
- miejsce produkcji informacji i innowacji

Lewiatan i spadkobiercy Parka

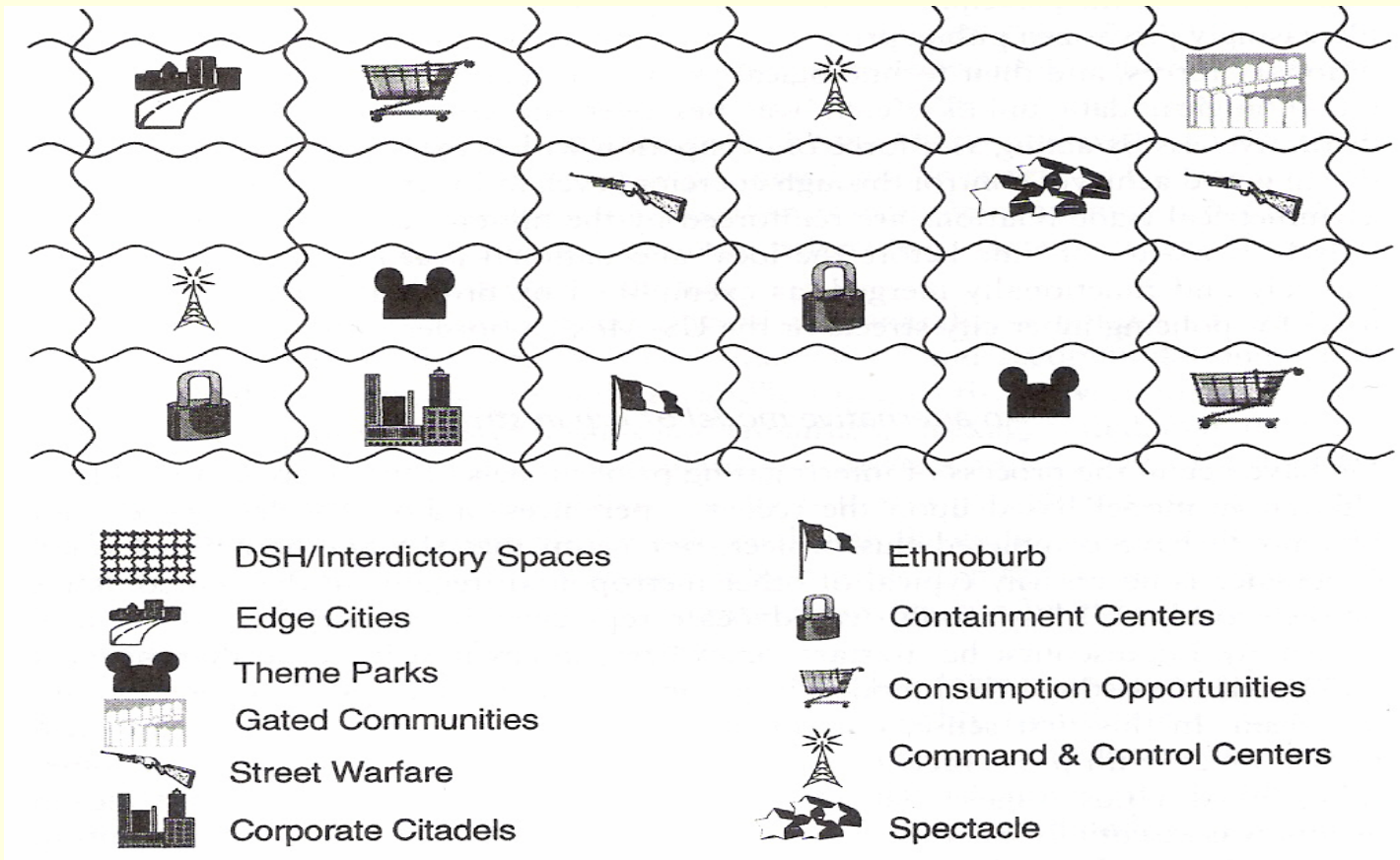
Model stref koncentrycznych (E.W. Burgess)

1. Obszar centralny
2. Strefa przejściowa
3. Strefa zamieszkania robotników
4. Strefa rezydencji
5. Strefa podmiejska

Nowe nurty w socjologii miasta

Model ponowoczesnej formy urbanistycznej

Teatr miejski i jego aktorzy

- **Pierwszoplanowi aktorzy**

- Transnarodowe korporacje
- Klasa metropolitalna

Roszczenia wobec państw – gwarancje kapitału

– nowe reżimy prawne:

Międzynarodowy Fundusz Walutowy

Światowa Organizacja Handlu

Teatr miejski i jego aktorzy

- **Drugoplanowi aktorzy**
 - Władze miejskie
 - Deweloperzy, firmy rynku nieruchomości
 - Instytucje miejskie np. kulturalne, edukacyjne
- **„Bezsilni aktorzy”**
 - Mniejszości etniczne i rasowe

Konkluzje

- I socjologia miasta

klasyczna socjologia miasta

(szkoła chicagowska, neoekologia,
kulturalizm, szkoły konwencjonalne,
1915 rok -)

Konkluzje

- II socjologia miasta
krytyczna szkoła makrostrukturalna
(socjologia francuska Henri Lefebvre i Manuela Castells, ekonomia polityczna miasta, David Harvey 1972 rok -)
- III socjologia miasta
socjologia miasta globalnego
(Saskia Sassen, 1998 rok -)

Metamorfozy: od I do III socjologii miasta – dekalog

1. Wymiar ontologiczny i epistemologiczny:
Holizm klasyczny – redukcjonizm
(indywidualizm) – neoholizm
2. Wyobrażenia miasta:
Linearne - nielinearne
3. Charakter miasta:
Przemysłowy – poprzemysłowy –
postmodernistyczny (wielojęzyczne,
wieloetniczne, wielokulturowe,
policentryczne)

Metamorfozy: od I do III socjologii miasta – dekalog

4. Miejskie dobra rzadkie:
Przestrzeń – władza polityczna –
ekonomia (kapitał) – sieci
5. Aktorzy pierwszoplanowi:
Zbiorowości i grupy – jednostki –
makrostruktury – struktury globalne
(struktury glokalne) – nowe klasy
(metropolitalna)

Metamorfozy: od I do III socjologii miasta – dekalog

6. Czynniki dynamiki miejskiej:
Konflikt (gra o sumie zerowej) – dążenie do ładu społecznego – napięcia globalne (glokalne)
7. Konsystencja miasta:
Zwarta – rozproszona (Urban sprawl)

Metamorfozy: od I do III socjologii miasta – dekalog

8. Władza:

Hierarchiczna (skoncentrowana, skumulowana) – dyspersyjna, polikratyzm

9. Kultura:

Masowa – niszowa, offowa

10. Ekologia:

Instrumentalizm - pragmatyzm

Dziękuję za uwagę